

QP Code : **10076**

(3 Hours)

[Total Marks : 100

- N.B. :** (1) Attempt any **five** questions
(2) Atleast **two** questions from **each** section
(3) Answer to both section should be written in the same answer books
(4) All questions carry **equal** marks.

SECTION -I

1. Review the Contribution of Justice Ranade towards Indian Liberal thought.
2. Discuss the contribution of Gopal Ganesh Agarkar to social reform.
3. Review the Political thought of Pherozshah Mehta.
4. Discuss Jyotiba Phule's ideas on 'Caste System' and Emancipation of Women".
5. Write short notes (any **two**)
  - (a) Gokhale's Concept of Welfare State
  - (b) Acharya Jawdekar's Political Ideas
  - (c) S.M.Joshi's Socialist Thoughts
  - (d) M.Phule and Satyashodhak Movement.

SECTION -II

6. Explain how political thought of S.A. Dange helped in developments of Left Movement in India.
7. Explain Vinobha Bhave's contribution to Gandhian Thought
8. Examine M.S.Golwalkar's Views on 'Hindu Nationalism'.
9. Critically examine Savarkar's concept of 'Hindutva'.
10. Write short notes (any **two**)
  - (a) Marxist Thought of B.T.Ranadive
  - (b) Golwalkar's Ideas on Varna System
  - (c) Political Ideas of V.D. Savarkar
  - (d) Vinoba Bhave and Bhoodan Movement

[TURN OVER]

- सूचना : (१) एकूण पाच प्रश्न सोडवा.
(२) प्रत्येक विभागातील किमान दोन प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
(३) दोन्ही विभागांच्या उत्तरपत्रिका एकत्र बांधा
(४) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

विभाग - १

१. भारतीय उदारमतवादास न्याय रानडे यांनी दिलेल्या योगदानाचा आढावा घ्या.
२. गोपाळ गणेश आगरकरांचे सामाजिक सुधारणांप्रती असलेले योगदान यावर चर्चा करा.
३. फिरोजशाहा मेहता यांच्या राजकीय विचारांचा आढावा घ्या.
४. जोतीबा फुले यांच्या जाति-व्यवस्था आणि स्त्री-मुक्ती संबंधी विचारांची चर्चा करा.
५. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)
  - (अ) गोखले यांची कल्याणकारी राज्याची कल्पना
  - (ब) आचार्य जावडेकरांचे राजकीय विचार
  - (क) एस.एम.जोशी यांचे समाजवादी विचार
  - (ड) महात्मा फुले आणि सत्यशोधक चळवळ

विभाग - २

६. श्री. अं. डांगे यांच्या राजकीय विचारांनी भारतातील डाव्या चळवळीच्या विकासाला कोणता हातभार लावला? स्पष्ट करा.
७. विनोबा भावे यांचे गांधीवादी विचारांना असलेले योगदान स्पष्ट करा.
८. हिंदू राष्ट्रवादावरील एम् एस् गोळवळरांच्या विचारांचे परिक्षण करा.

९. सावरकरांच्या 'हिंदुत्व'संकल्पनेचे टीकात्मक परीक्षण करा.

१०. टिपा लिहा (कोणत्याही दोन)

- (अ) बी.टी. रणदिवि यांचे मार्क्सवादी विचार
- (ब) वर्णाव्यवस्थेविषयी गोळवळकरांचे विचार
- (क) सावरकरांचे राजकीय विचार
- (ड) विनोबा भावे आणि भूदान चळवळ
